

Siniša Vuković
Split

SĚDAN SĀLĀM OL POKÛRE (Sedam pokorničkih psalama)

*Prepjev s latinske Vulgate na čakavštinu
bračkih Selaca*

Psalmus 6

¹In finem, in carminibus. Psalmus
David. Pro octava.

²Domine, ne in furore tuo arguas
me,
neque in ira tua corripas me.

³Miserere mei, Domine, quoniam
infirmus sum;

sana me, Domine, quoniam
conturbata sunt ossa mea.

⁴Et anima mea turbata est valde;
sed tu, Domine, usquequo?

⁵Convertere, Domine, et eripe
animam meam;
salvum me fac propter
misericordiam tuam.

⁶Quoniam non est in morte qui

Sālam 6

¹Na svřhu, u pšmān. Sālam ol
Davida. Za ōsminu.

²Gōspodāru, u jřdū tvojēn nemōj
pokārāt mēne,
niti me kaštigāj u bīsū tvojēn.

³Pomilūj mēne, Gōspodāru, jerbo
oslābī san;

okrpēs me, Gōspodāru, jerbo
dišturbāno je koščē mojē.

⁴I ānim mōj izneblūšēn je velē;
ma tī, Gōspodāru, dōklen ćeš?

⁵Obrñ se, Gōspodāru, i škapulāj
ānim mōj;
šalvānēga učin mēne zarad
samaritānščine tvojē.

⁶Jērbo, nī ga kī će se u smřti

memor sit tui;
in inferno autem quis confitebitur
tibi?

⁷Laboravi in gemitu meo;
lavabo per singulas noctes lectum
meum;
lacrimis meis stratum meum rigabo.

⁸Turbatus est a furore oculus meus;
inveteravi inter omnes inimicos
meos.

⁹Discedite a me omnes qui
operamini iniquitatem, quoniam
exaudivit Dominus vocem fletus
mei.

¹⁰Exaudivit Dominus deprecationem
meam;

Dominus orationem meam suscepit.

¹¹Erubescant, et conturbentur
vehementer, omnes inimici mei;
convertantur, et erubescant valde
velociter.

spomînjât tÛbe;
u sãmÛn pâklu ko ćÛ priznãvãt tÛbe?

⁷Prîtrûdî san se u uzdahnjîvãnju
mojÛn;
oprãt ću dÛjednu nôc koćÛtu mojÛ;
su sÛzãn mojîman pÛsteju ću svojÛ
oblîvãt.

⁸Dišturbãlo se je òl jîda jÛko mojÛ;
prigodîšćÛn san meju svîman
dÛšmanîman mojîman.

⁹HÛlte ćã ol mÛne svî ćã ċinîtÛ
nepošćÛnje,
jerbo je Gospodãr udovojî glãsÛ ol
plãkãnja mojÛga.

¹⁰Udovojî je Gospodãr pomoljÛnju
mojÛn;

Gospodãr je moljÛnje mojÛ prîmî.

¹¹Porumenîli, i velÛ se dišturbãli svî
dÛšmani mojî;
obrnÛli se, i velÛ žvÛlto zarÛžîli.

Psalmus 32 (31)

¹Ipsi David intellectus.

Beati quorum remissae sunt
iniquitates,
et quorum tecta sunt peccata.

²Beatus vir cui non imputavit
Dominus peccatum,
nec est in spiritu ejus dolus.

Sâlâm 32 (31)

¹AdukacijÛn ol sãmÛga Davîda.

Blãgo ga se nîman kîman su
olmolãna nepošćÛnja,
i kîman su pokrivÛna sagrišÛnja.

²Blãgo ga se ċejadînu kÛn
Gospodãr ne skontãje grîhÛ,
nîti je u ãnimu njegÛvÛn himbÛ.

- ³Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea,
dum clamarem tota die.
⁴Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua, conversus sum in aerumna mea, dum configitur spina.
- ⁵Delictum meum cognitum tibi feci, et injustitiam meam non abscondi. Dixi: Confitebor adversum me injustitiam meam Domino; et tu remisisti impietatem peccati mei.
- ⁶Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Verumtamen in diluvio aquarum multarum, ad eum non approximabunt.
- ⁷Tu es refugium meum a tribulatione quae circumdedit me; exsultatio mea, erue me a circumdantibus me.
- ⁸Intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac qua gradieris; firmabo super te oculos meos.
- ⁹Nolite fieri sicut equus et mulus, quibus non est intellectus. In camo et freno maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te.
- ¹⁰Multa flagella peccatoris;
- ³Jerbo san mučã, prigodišćilo se je košćè mojè,
dòklen san vapì po vàs dnèv.
⁴Jerbo je òbdãn i òbnòć otešćala nada mènõn rùkã tvojà,
obrnû san se u nenãđinji mojõn,
dòklen me bãda drãča.
- ⁵Falimènat mõj očitovatin san tèbi učinì, i nepošćenje mojè nìsãn pritajã. Røkã san: «Ispovìdit ću Gospodãrũ kontra mènè nepošćenje mojè»; i tì si mi olmolã pokvãrenõst ol sagrišenja mojèga.
- ⁶Zarad vèga molit će ti se dõjedãn šãnti u vrìme adãto. Perfìn pòvodãj ol velèti vòd, ki njèmũ nèce se kuštãt.
- ⁷Tì si ùtećišće mojè u dišperacijũnũ čã jè zapasã mènè; rãdovãnje mojè, škapulãj me ol nìh čã sũ zapasãli mènè.
- ⁸Pãmèt dãt ću tèbi, i adukãt ću te obo progadũrũ vèn po kèn ćeš hodit; fermãt ću nada tèbon jòći mojè.
- ⁹Nemòjte se učinìt kakò kavãlo i mũl, u kìh nìma pãmèti. U òglavu i ùzal stègnì kosirice njìhove, kì se ne kuštãjedu ki tèbi.
- ¹⁰Velèti je hanžìj za grìšnìka;

sperantem autem in Domino
misericordia circumdabit.
¹¹Laetamini in Domino, et exsultate,
justi;
et gloriamini, omnes recti corde.

a ufajūcēga u Gospodārā
samaritānšćina će zapasāt.
¹¹Diletājte se u Gospodārū, i
sulacājte se, pošćēni;
i fālte se svī vī ol sřca prāvēga.

Psalmus 38 (37)

¹Psalmus David, in
rememorationem de sabbato.

²Domine, ne in furore tuo arguas
me,
neque in ira tua corripas me;
³quoniam sagittae tuae infixae sunt
mihi,
et confirmasti super me manum
tuam.

⁴Non est sanitas in carne mea, a
facie irae tuae;
non est pax ossibus meis, a facie
peccatorum meorum:
⁵quoniam iniquitates meae
supergressae sunt caput meum,
et sicut onus grave gravatae sunt
super me.

⁶Putruerunt et corruptae sunt
cicatrices meae,
a facie insipientiae meae.
⁷Miser factus sum et curvatus sum
usque in finem;
tota die contristatus ingrediebar.

Sålām 38 (37)

¹Sålām ol Davīda, za spomñnjānje
na subötu.

²Göspodāru, u jīdū tvojēn nemōj
pokārāt mēne,
niti me kaštīgāj u bīsū tvojēn;
³jerbo su šajēte tvojē zabodenē ū
me,
i fermā si nada mēnon rūku
tvojū.

⁴Nī zdrāvja u mēsū mojēmu, prida
līcōn ol bīsa tvojēga;
nī mīra koščū mojēmu, prida līcōn
ol sagrišēnja mojēga:
⁵jerbo su nepošćēnja mojā ugāzīla
nada glāvōn mojōn,
i kakō tēško brīme navālila su se
nada mēnon.

⁶Usmrdīle su se i isāgnjīle su zlēdi
mojē,
prida līcōn od ludorīje mojē.
⁷Učinjēn san bīdan i pogōbjēn san
svē do svřhe;
po vās dnēv avelivēn grēn.

⁸Quoniam lumbi mei impleti sunt
illusionibus,

et non est sanitas in carne mea.

⁹Afflictus sum, et humiliatus sum
nimis;

rugiebam a gemitu cordis mei.

⁸Jerbo su lûmbuli mojï pûni
imbròja,

i nï zdrâvja u mësù mojën.

⁹Avelivën san i injorân san velë;
rûjën od uzdahnjîvânja ol sřca
mojëga.

¹⁰Domine, ante te omne desiderium
meum,

et gemitus meus a te non est
absconditus.

¹¹Cor meum conturbatum est,
dereliquit me virtus mea,
et lumen oculorum meorum, et
ipsum non est mecum.

¹⁰Göspodäru, pril tëbon je sväko
hořnje mojë,
i uzdahnjîvânje mojë nï pritajâno
tëbi.

¹¹Sřce je mojë diřturbâno,
molâla me je krïpõst mojâ,
i luminažitâd ol jočïjûh mojïh, i nâ
sâmâ nï su mënon.

¹²Amici mei et proximi mei
adversum me appropinquaverunt, et
steterunt;

et qui juxta me erant, de longe
steterunt.

¹³Et vim faciebant qui quaerebant
animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti
sunt vanitates,
et dolos tota die meditabantur.

¹²Prijateji mojï i blïznji mojï kôntra
su mëne
kuřtâli su se, i stâli;
i kï su mi bìli blïzû, ïzdajëga
stojdû.

¹³I silu činïdû nï kï ïřcedu ânim
mõj.
I kï zlëga õcedu mëni, prâvjâli su
praznocë,
i po vâs dnëv hïmbe su namïřjâli.

¹⁴Ego autem, tamquam surdus, non
audiebam;

et sicut mutus non aperiens os suum.

¹⁵Et factus sum sicut homo non
audiens,

et non habens in ore suo
redargutiones.

¹⁴Jâ sâm, kakò san glûh, ne çûjen;
i kakò san mùtâv, ne otvârân jûsta
svojâ.

¹⁵I ucinjën san kakò çejadë
neçujûce,
i nïmân u jûstiman svojïman
pokarânja.

¹⁶Quoniam in te, Domine, speravi;

¹⁶Jerbo san se ù te, Göspodäru, ùfa;

tu exaudies me, Domine Deus meus.

¹⁷Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei; et dum commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.

¹⁸Quoniam ego in flagella paratus sum, et dolor meus in conspectu meo semper.

¹⁹Quoniam iniquitatem meam annuntiabo, et cogitabo pro peccato meo.

²⁰Inimici autem mei vivunt, et confirmati sunt super me; et multiplicati sunt qui oderunt me inique.

²¹Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi, quoniam sequebar bonitatem.

²²Ne derelinquas me, Domine Deus meus; ne discesseris a me.

²³Intende in adjutorium meum, Domine Deus salutis meae.

tī ćeš udovojīt mēni, Gõspodāru Bõže mōj.

¹⁷Jerbo san rēka: «Ne uzrādovāli se nada mēnon dūšmani mojī; i jē se pošēšūnedu nõge mojē, ne prāvjalī nada mēnon na vèliko.»

¹⁸Jerbo jā san paričān za hanžīje, i faštīdij je mōj prida obrāzōn mojīn vāvīk.

¹⁹Jerbo ću nepošćēnje mojē obznanjīvāt, i pensāt ću obo grīhū mojēn.

²⁰Sāmi dūšmani mojī žīvedū, i fermāni su nada mēnon; i uz množāni su nī kī nepošćēno nenāvidīdu mēne.

²¹Nī kī olvrāčādu zlō za dobrō petegulāvājūc mēne, jerbo slīdīn dobrotū.

²²Nemōj me obandunāt, Gõspodāru Bõže mōj; ne lontunāj se ol mēne.

²³Takāj se dōc mēni nāpomōc, Gõspodāru Bõže ol šalvānja mojēga.

Psalmus 51 (50)

¹In finem. Psalmus David.
²Cum venit ad eum Nathan Propheta,
quando intravit ad Bethsabee.

³Miserere mei, Deus,
secundum misericordiam tuam.
Et secundum multitudinem
miserationum tuarum,
dele iniquitatem meam.

⁴Amplius lava me ab iniquitate
mea:

et a peccato meo munda me.

⁵Quoniam iniquitatem meam ego
cognosco:

et peccatum meum contra me est
semper.

⁶Tibi soli peccavi
et malum coram te feci:
ut justificeris in sermonibus
tuis,
et vinces cum judicaris.

⁷Ecce enim in iniquitatibus
conceptus sum:
et in peccatis concepit me mater
mea.

⁸Ecce enim veritatem dilexisti:
incerta, et occulta sapientiae tuae
manifestasti mihi.

⁹Asperges me hyssopo, et
mundabor:
lavabis me, et super nivem

Sàlam 51 (50)

¹Na svìhu. Sàlam ol Davìda.
²Kal je ki njëmu dōša profëta Nàtan,
pòklen je bì uliza ki Bešàbi.

³Pomìluj mëne, Bòže,
naprama samaritànšćini tvojòn.
I naprama velëti pomilovànja
tvojëga,
izbrìs nepošćënje mojë.

⁴Detrònko me opèr ol nepošćënja
mojëga:

i ol sagrišënja mojëga ispuliškàj mëne.

⁵Jërbo, nepošćënje mojë jà
nadazdrìjen:

i sagrišënje je mojë vàvik prida
mënon.

⁶Tëbi sàmën san sagrišì
i pril tëbon zlëga učinì:
da bùdeš pošćën u šermùnìman
tvojìman,
i da dobìješ kal te bùdedu arbiträt.

⁷Jerbo ëvoga, u nepošćënju san se
zàni:
i u sagrišënju ostàla je nòsëca màtër
mojã.

⁸Jerbo ëvoga, tì si pràvo jübì:
šušpetòžu, i šegrëtu prodëncu tvojü
obznànì si mëni.

⁹Poškròp me su šimpâtròn, i
ispuliškät ću se:
opèr me, i svrhu snìga izbìljën ću

dealbabor.

¹⁰Auditui meo dabis gaudium et
laetitiam:
et exsultabunt ossa humiliata.

¹¹Averte faciem tuam a peccatis
meis:

et omnes iniquitates meas dele.

¹²Cor mundum crea in me Deus:
et spiritum rectum innova in
visceribus meis.

¹³Ne proicias me a facie tua:
et spiritum sanctum tuum ne auferas
a me.

¹⁴Redde mihi laetitiam salutaris
tui:

et spiritu principali confirma
me.

¹⁵Docebo iniquos vias tuas:
et impii ad te
convertentur.

¹⁶Libera me de sanguinibus Deus,
Deus salutis meae:
et exsultabit lingua mea justitiam
tuam.

¹⁷Domine, labia mea aperies:
et os meum annuntiabit laudem
tuam.

¹⁸Quoniam si voluisses sacrificium,
dedissem utique:
holocaustis non delectaberis.

¹⁹Sacrificium Deo spiritus
contribulatus:

bīt.

¹⁰Slūhu mojĕn dāt ĉeš alegriju i
divertimĕnat:
i sulacāt ĉe se košĉĕ injorāno.

¹¹Obrnì līcĕ tvoje ol sagrišĕnjih
mojih:

i svā nepošĉĕnja moja izbrīs.

¹²Srĉe ispuliškāno stvør u mĕni Bòže:
i ānim ol prāva rinovāj u drøbu
mojĕn.

¹³Nemōj me reterāt od līcā tvojeĝa:
i ānima šantòžĕga tvojeĝa ne
odnišāj iž mĕne.

¹⁴Olvrāt mi nāse alegriju ol šalvānja
tvojeĝa:

i su ānimon nājglavnijīn fermāj
mĕne.

¹⁵Adukāt ĉu nĕ nepošĉĕne obo
progadūrīman tvojīman:
i farmasūnì ki tĕbi ĉedu se obrĉāt.

¹⁶Deliberāj me ol kŕvi Bòže,
Bòže ol šalvānja mojĕga:
i jazik ĉe mōj feštedāt pošĉĕnje
tvoje.

¹⁷Gòspodāru, pĕšnje mojĕ rastvør:
i jūsta moja obznanjīvāt ĉedu
pofaljĕnje tvoje.

¹⁸Jĕrbo, da si tī išĉā posvētilišĉe,
bī biš ga tī i dā, pròpja:
mā žŕtvovānjiman se ne nasladīješ.

¹⁹Posvētilišĉe Bògu ānim je
dīšperān:

cor contritum, et humiliatum Deus
non despicias.

²⁰Benigne fac Domine
in bona voluntate tua Sion:
ut aedificentur muri Jerusalem.

²¹Tunc acceptabis sacrificium
justitiae,
oblations, et holocaust:
tunc imponent super altare tuum
vitulos.

sřce islòmjeno, i injoràno, Bòže,
něćeš nenāvìdīt.

²⁰Dobrostivo učin Gòspodàru,
u dobrèn hotìnju tvojèn Sijùnù:
da se nekà ugràdìdu mìrì ol Jeruzòlima.

²¹Ondàc ćeš prìmàt posvētilišća ol
pràva,
i prikažìvàilišća i žrtvovànja:
ondàc ćedu na oltàr tvòj telìće
mečàt.

Psalmus 102 (101)

¹Oratio pauperis, cum anxius
fuerit, et in conspectu Domini
effuderit precem suam.

²Domine, exaudi orationem meam,
et clamor meus ad te veniat.

³Non avertas faciem tuam a me;
in quacumque die tribulor, inclina
ad me aurem tuam;
in quacumque die invocavero te,
velociter exaudi me.

⁴Quia defecerunt sicut fumus dies
mei,
et ossa mea sicut cremium aruerunt.

⁵Percussus sum ut foenum, et aruit
cor meum,
quia oblitus sum comedere panem
meum.

⁶A voce gemitus mei
adhaesit os meum carni meae.

Sàlam 102 (101)

¹Moljènje ol siromàha, kal bùde
avelivèn, i prida obràzon ol
Gospodàrà kal prolje moljènje svojè.

²Gòspodàru, udovòj moljènju mojèmu,
i vapjànje mojè ki tèbi nekà døjde.

³Nemòj obrnùt lìcè tvojè ol mène;
u kīgòd dnèv da san dšperàn, prìgnì
ki mèni ùho tvojè;
u kīgòd dnèv da zazovèn tèbe,
žvèlto udovòj mèni.

⁴Jerbo, skarsàli su kakò dìm dnèvi
mojì,
i košcè je mojè sàžgàno kakò glavnjà.
⁵Izmlàcèn san kakò slàma, i
usahnùlo je sřce mojè,
jerbo san zaudòbi založit se su
krùhòn mojìn.

⁶Su glàsòn od uzdahnjìvànja mojèga
prilìpila se je kòst mojà obo mèso mojè.

⁷Similis factus sum pellicano
solitudinis;
factus sum sicut nycticorax in
domicilio.

⁸Vigilavi, et factus sum sicut passer
solitarius in tecto.

⁹Tota die exprobrabant mihi inimici
mei,
et qui laudabant me adversum me
jurabant:

¹⁰quia cinerem tamquam panem
manducabam,
et potum meum cum fletu
misceram;

¹¹a facie irae et indignationis tuae,
quia elevans allisisti me.

¹²Dies mei sicut umbra
declinaverunt,
et ego sicut foenum arui.

¹³Tu autem, Domine, in aeternum
permanes,
et memoriale tuum in generationem
et generationem.

¹⁴Tu exurgens misereberis Sion,
quia tempus miserendi ejus, quia
venit tempus;

¹⁵quoniam placuerunt servis tuis
lapides ejus,
et terrae ejus miserebuntur.

¹⁶Et timebunt gentes nomen tuum,
Domine,
et omnes reges terrae gloriam
tuam;

⁷Učinî san se slišno pelikānù na
stinčju;
učinî san se kakò ćuk
u mirîni.

⁸Bdî san, i učinî san se kakò orëbàc
u samoći na kući.

⁹Po vàs dnëv kãredu mène dűšmani
moji,
i nî kî su fãlîli mène kôntra mène su
se klëli:

¹⁰jerbo san jî lűg kakogôd
i krűh,
i pîcë mojè su plākānjen
san mîšã;

¹¹od lîcã bîsa i ol jîda tvojëga,
jerbo poldižűc, zalopãti si me obo klëh.

¹²Dnëvi se moji kakò osîn
skalãjedu,
i kakò slãma jã san usahnù.

¹³Tî sãm, Gòspodãru, zànavîk
durãš,
i spomînjānje je tvojè ol kolîna do
kolîna.

¹⁴Tî ćeš ustājűc se pomîlovāt Sijűn,
jerbo je vrîme ol pomîlovānja
njegòvëga, jerbo je dòšlo vrîme;

¹⁵jerbo je drãgo šërvan tvojîman
stînje njegòvo,
i zëmju će njegòvu pomîlovāt.

¹⁶I prëdãt ćedu pűci prid îmenon
tvojîh, Gòspodãru,
i svî krãji ol zemjè pril glõrijõn
tvojõn;

¹⁷quia aedificavit Dominus Sion,
et videbitur in gloria sua,

¹⁸Respexit in orationem
humilium,
et non sprexit precem eorum.

¹⁹Scribantur haec in generatione
altera,
et populus qui creabitur laudabit
Dominum.

²⁰Quia prospexit de excelso sancto
suo,

Dominus de caelo in terram
aspexit;

²¹ut audiret gemitus
compeditorum,
ut solveret filios interemptorum;

²²ut annuntient in Sion nomen
Domini,

et laudem ejus in Jerusalem,
²³in conveniendo populos in unum,
et reges, ut serviant
Domino.

²⁴Respondit ei in via virtutis suae:
Paucitatem dierum meorum nuntia
mihi.

²⁵Ne revoces me in dimidio dierum
meorum;
in generationem et generationem
anni tui.

²⁶Initio tu, Domine, terram
fundasti;
et opera manuum tuarum sunt caeli.

²⁷Ipsi peribunt, tu autem permanes;
et omnes sicut vestimentum

¹⁷jerbo je ugrāđi Gospodār Sijūn,
i vīđit će ga se u glōriji svojōn,

¹⁸Poglēdā je na moljēnje ol nīh
injorānīh,
i nī pokārā pomoljēnja nījhova.

¹⁹Nekā vō būde škrivāno u drūgēn
kolīnu,
i pūk kī će bīt stvōrēn fālīt će
Gospodārā.

²⁰Jerbo je bāci očādu iž visokēga
šantōžēga svojēga,
Gospodār je s nebēs nā zemju bāci
očādu;

²¹da bi čū uzdahnjīvānje ol nīh u
kadēnān,

da bi odrīši sīne ol nīh pobivēnīh;

²²da bi obznāni na Sijūnū ĩme ol

Gospodārā,
i fālū njegōvu u Jeruzōlimu,

²³u skūpjānjiman pukōv kō jedān,
i krājīh, da bidu bīli šervīcij
Gospodārū.

²⁴Olgovorī je njēmu u progadūrū ol
krīpōsti svojē:

Kraćinū ol dnēvīh mojīh obznān mēni.

²⁵Ne zōv me nā po dnēvīh
mojīh;

ol kolīna do kolīna godīšća
su tvoja.

²⁶U počēlū si tī, Gōspodāru, zēmju
bī fundamentā;

i dila ol rūk tvojīh jesū nebesā.

²⁷Nā sāma ćedu poginūt, a tī sām
durāt ćeš;

veterascent.
Et sicut opertorium mutabis eos, et
mutabuntur;
²⁸tu autem idem ipse es, et anni tui
non deficient.

²⁹Filii servorum tuorum habitabunt;
et semen eorum in saeculum
dirigetur.

i svî ćedu se ni kakò odića prigodišćit.
I kakò planîtu kambijät çeš jih, i
kambijät ćedu se;
²⁸tî sâm ni si ïsti, i godišća tvoja
něćedu skarsät.

²⁹Sîni ol šërvîh tvojîh pribîvät ćedu;
i sîme nîjhovo zânavîk će durät.

Psalmus 130 (129)

¹Canticum graduum.

De profundis clamavi ad te,
Domine:
²Domine exaudi vocem meam.
Fiant aures tuae intendentes,
in vocem deprecationis meae.

³Si iniquitates observaveris
Domine:
Domine quis sustinebit?
⁴Quia apud te propitiatio est:
et propter legem tuam sustinui te
Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus:
⁵speravit anima mea in Domino.
⁶A custodia matutina usque ad
noctem:
speret Israel in Domino.
⁷Quia apud Dominum misericordia:
et copiosa apud eum redemptio.
⁸Et ipse redimet Israel,
ex omnibus iniquitatibus ejus.

Sâlâm 130 (129)

¹Pisma od uzahodënja.

Iž profûndiša vapîjen ki tëbi,
Göspodäru:
²Göspodäru udovøj gläsù mojën.
Učîn ùši tvoje nâpëtiman,
na gläs ol pomoljënja mojëga.

³Jë se na nepošćënja büdeš
ošërvävät Göspodäru:
Göspodäru, ko će se uzdržat?
⁴Jerbo je u tëbe samaritânščina:
i zarad rëgule tvoje kumpatîn tëbe
Göspodäru.

Uzdřžä se je änim mõj u besîdi
njegövön:
⁵Ûfä se je änim mõj u Gospodärä.
⁶Ol në gvärdije ïzjutra svë do ù nõc:
Ûfä se je Israjîl u Gospodärä.
⁷Jerbo je u Gospodärä samaritânščina:
i obilänca je u njëga od olkupjënja.
⁸I ôn će olküpît Israjîla,
ol svîh nepošćënjîh njegövîh.

Psalmus 143 (142)

¹Psalmus David, quando
persequeretur eum Absalom filius
ejus.

Domine, exaudi orationem meam;
auribus percipe obsecrationem
meam in veritate tua; exaudi me in
tua justitia.

²Et non intres in iudicium cum
servo tuo,
quia non justificabitur in conspectu
tuo omnis vivens.

³Quia persecutus est inimicus
animam meam,
humiliavit in terra vitam meam;
collocavit me in obscuris, sicut
mortuos saeculi.

⁴Et anxius est super me spiritus
meus;
in me turbatum est cor meum.

⁵Memor fui dierum antiquorum;
meditatus sum in omnibus operibus
tuis,
in factis manuum tuarum
meditabar.

⁶Expandi manus meas ad te;
anima mea sicut terra sine aqua tibi.

⁷Velociter exaudi me, Domine;
defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam a me,

Sälām 143 (142)

¹Sälām ol Davïda, kal ga je bi lāskaç
Ašalün, sîn njegõv.

Gõspodāru, udovõj moljēnju mojēmu;
ušiman čapāj priklinjānje mojē u
prāvēn tvojēn;
u pošćēnju tvojēn udovõj mēni.

²I ne uliz na tribunāl su šērvõn
tvojīn,
jerbo se nēće opoštenīt prid obrāzõn
tvojīn nī dõjedān ča žīvē.

³Jerbo je lāskaç dūšmanin
ānim mõj,
injurā je na zemjī žīvõt mõj;
namistī me je u škurēcu, kakõ
mrtvacē vikovišnje.

⁴I avelī se je nada mēnon
ānim mõj;
u mēni se je dišturbālo sīce mojē.

⁵Spomēnū san se dnēvīh stārīh;
pensā san obo svīman dīlīman
tvojīman,
i obo činjēnjīman ol rūk tvojīh
pensā san.

⁶Raskrīlī san rūke mojē ki tēbi;
ānim je mõj tēbi kakõ zemjā brēz vodē.

⁷Žvēlto udovõj mēni, Gõspodāru;
skarsā je ānim mõj.

nemõj obrnūt līcē tvojē ol mēne,

et similis ero descendentibus in
lacum.

⁸Auditam fac mihi mane
misericordiam tuam,
quia in te speravi.
Notam fac mihi viam in qua
ambulem,
quia ad te levavi animam meam.

⁹Eripe me de inimicis meis,
Domine,
ad te confugi.
¹⁰Doce me facere voluntatem tuam,
quia Deus meus es tu.
Spiritus tuus bonus deducet me in
terram rectam.

¹¹Propter nomen tuum, Domine,
vivificabis me;
in aequitate tua, educes de
tribulatione animam meam;
¹²et in misericordia tua disperdes
inimicos meos,
et perdes omnes qui tribulant
animam meam,
quoniam ego servus tuus sum.

da ne sličīn nīman ča sē skalājedu
u jāmu.

⁸Čujūcōn učīn mēni ĩzjutra
samaritānščīnu tvojū,
jerbo san se ū te ūfa.
Očitovātin učīn mēni progadūr u
kēn grēn,
jerbo san ki tēbi poldīga ānim mōj.

⁹Škapulāj me ol dūšmanīh mojīh,
Gōspodāru,
ki tēbi san utēka.
¹⁰Nauč me činīt hotīnje tvojē,
jerbo Bōg mōj jēs tī.
Ānim tvōj dōbri dovēst će mēne u
zēmju prāvu.

¹¹Zarad ĩmena tvojēga, Gōspodāru,
olžīvīt ćeš mēne;
u pravīci tvojōn, izvūc ćeš ĩz
dišperacijūnā ānim mōj;
¹²i u samaritānščīni tvojōn deštrīgāt
ćeš dūšmane mojē,
i ismīvīt ćeš svīh čā dišperādu ānim
mōj,
jerbo šērva tvōj jā jesān.

GLOSARIJ

U ovom glosariju donesena su samo ona značenja pojedinih riječi iz idioma organskoga govora Selaca na Braču u kojima se dotične pojavljuju u ovoj knjizi

Kratice:

adj. – pridjev; **adv.** – prilog; **conj.** – veznik; **excl.** – eksklamacija, uzvik; **f.** – ženski rod, femininum; **fig.** – figurativno, preneseno značenje; **impf.** – imperfektivni, nesvršeni glagol; **m.** – muški rod, maskulinum; **n.** – srednji rod, neutrum; **nes. part.** – nesamostalna čestica; **num.** – broj; **pf.** – perfektivni, svršeni glagol; **pl. tant.** – pluralia tantum; **praepos.** – prijedlog; **v.** – vidi.

– A –

adâto, adv. – tako da je prikladno, odgovarajuće.

adukacijūn, -ūnâ m. – naobrazba, učenje.

adukât, -ân impf. – podučavati, učiti.

alegrîja, -e f. – radost, veselje.

ânim, -a m. – duša, duh.

arbitrât, -ân pf. – presuditi, osuditi.

avelivên, -ëna -ëno adj. – koji je tužan, žalostan.

– B –

bâdât, -ân impf. – ubadati, bosti.

besîda, -e f. – riječ, besjeda.

bîdan, -na -no adj. – koji je nevoljan, jadan.

bîs, -a m. – ljutnja, bijes.

brëz, praepos. – bez.

brîme, -ena n. – breme.

– Č –

čä, pron. – što.

čejadîn, -îna m. – čeljade, čovjek.

– Ć –

ćapät se, -ân pf. – uhvatiti se.

ćapät, -ân pf. – uhvatiti, uloviti; 2. dostignuti, stići.

ćūk, ćūkà m. – vrsta sove, ćuk.

– D –

Davîd, -îda m. – lik iz Starog zavjeta, David.

deliberät, -ân pf. – osloboditi.

deštrigät, -ân pf. – uništiti, razbiti.

detrônko, adv. – tako da je u cijelosti, posve, sasvim.

diletät se, -ân impf. – zabavljati se, veseliti se.

dîšperacijûn, -ûnà m. – tjeskoba, očaj.

dîšperân, -a -o adj. – koji je tjeskoban, očajan.

dîšperät se, -ân impf. – biti beznadežan, očajavati.

dîšturbân, -a -o adj. – koji je smućen, smeten.

dîšturbät se, -ân pf. – smutiti se, smesti se.

divertimènat, -ênta m. – zabava, veselje.

dnèv, -a m. – dan.

dobît, -jen pf. – pobijediti.

dòjedân, -dna -dno adj. – do i jedan, svaki.

dôklen, conj. – dok.

dräča, -e f. – trn.

drôb, -òba m. – trbuh, stomak.

durät, -ân impf. – trajati.

düşmanin, -a m. – neprijatelj.

– E –

èvoga, excl. – evo.

– F –

fālā, -ē f. – pohvala, hvala.

falimēnat, -ēnta m. – pogreška, omaška.

fālīt, fālīn impf. – davati pohvalu, hvaliti.

farmasūn, -ūnā m. – bezbožnik, nevjernik, poganin.

faštīdij, -a m. – smetnja, tegoba, mučenje.

fermāt, -ân pf. – zaustaviti, stati.

feštedāt, -ân impf. – poslavljati, slaviti (uz pjesmu i jelo).

fundamentāt, -ân pf. – postaviti temelje, utemeljiti.

– G –

glavnjā, -ē f. – grana koja je na jednom kraju bila zapaljena (užarena),
a služila je kao svjetiljka u noći.

glōrija, -e f. – slava.

godišće, -a n. – godina.

gospodār, -ārā m. – vlasnik, gazda.

Gospodār, -ārā m – Gospodin (Bog).

gvārdija, -e f. – straža.

– H –

hanžija, -e f. – bič, korbač.

himbā, -ē f. – zavist, jal.

hotīnje, -a n. – želja, htijenje.

– I –

imbrōj, -ōja m. – obmana, prijevara, spletko, opsjena.

injurân, -a -o adj. – ponižen, osramoćen.

isagnjīt, isagnjen pf. – raspasti se, raščiniti se.

islòmjēn, -a -o adj. – koji je slomljen, dotučen.
ismr̀vīt, -īn pf. – usitniti, izmr̀viti.
ispuliškāt, -ān pf. – učiniti čistim, očistiti.
Israjīl, -īla m. – Izrael.
iščāt, iščēn impf. – tražiti, iskati.
izbīljēn, -a -o adj. – koji je poprimio bijelu boju, izbijeljen.
izbrīsīt, -īšīn pf. – izbrisati, pobrisati.
īzdajēga, adv. – iz veće udaljenosti, izdaleka.
īzjutra, adv. – rano ujutro, u osvit zore.
izmlācēn, -ena -eno adj. – koji je premlaćen, istučen.
izneblūšēn, -ena -eno adj. – koji je izvan sebe, izluđen.
īž, praepos. – iz.

– J –

jazīk, -a m. – jezik.
jērbo, conj. – jer.
Jeruzòlim, -a m. – Jeruzalem.
jīd, -a m. – ljutnja, jed.
jīst, jīn impf. – jesti.
jòko, -a n. – organ vida, oko.
jūsta, jūstījūh (jūst) pl. tant. – usta.

– K –

kadēna, -e f. – lanac.
kal, adv. – kad, kada.
kambijāt, -ān pf. – vršiti promjenu, mijenjati.
kārāt se, kāren impf. – prepirati se, svađati se.
kaštīgāt, -an pf. – kazniti.
kavàlo, -ota m. – konj.
kī¹, pron. – koji.
ki², praepos. – ka, k.
kīgòd, pron. – poneki, neki.
klēh, klehà m. – tlo pod nogama, pod.
kò, pron. – tko.

kočëta, -e f. – starinska postelja, krevet.
kolîno, -a n. – obiteljska loza, pokoljenje, rod.
kôntra, adv. – tako da je suprotno, protivno.
kosirîca, -e f. – čeljust, vilica.
koščë, -ä n. – kosti.
kraćinà, -ë f. – kratkoća.
krāj, krājä m. – kralj.
kumpatît, -în impf. – trpjeti, patiti.
kuštât, -ân pf. – približiti, primaknuti.
kuštât se, -ân pf. – približiti se, primaknuti se.

– L –

lâškât, lâškân impf. – protjerivati, tjerati.
lontunât se, -ân pf. – udaljiti se.
ludorîja, -e f. – ludost.
lûg, lûgä m. – pepeo.
lûmbuli, -îh pl. tant. – dio tijela, slabine.
luminažîtâd, -i f. – svjetlost, svjetlo.

– M –

ma, conj. – ali.
mätër, -ere f. – majka, mama, mati.
meçât, mëçen impf. – stavljati, meçati.
mèju, praepos. – između, među.
mîr, mîrâ m. – zid.
mirîna, -e f. – izgorena kuća od koje su se sačuvali samo nosivi zidovi, ruševina, ruina.
mîšât, mîšân impf. – miješati.
molât, -ân pf. – ostaviti, pustiti.
moljënje, -a n. – molitva.
muçât, -îh impf. – šutjeti.
mûl, mûlâ m. – muški sterilni potomak između magarca i kobile, mula.
mütäv, -a -o adj. – koji ne govori, mutav.

– N –

nāda, praepos. – iznad, nad. Isto i **svrhu**.
nadazdrīt, -jen pf. – shvatiti, pojmiti.
namišjāt, -išjān impf. – zamisliti, namisliti.
nāpomōć, adv. – tako da je od pomoći, upomoć.
nāprama, praepos. – prema, ka, k.
nāse, adv. – natrag, nazad.
nebesà, -ēs pl. tant. – nebeski svod, nebo.
nečujūci, -a -e adj. – koji ne čuje, gluh.
nenādīnja, -e f. – nevolja, nesreća.
nenāvīdīt, -īn impf. – mrziti, prezirati.
nepošćenje, -a n. – nepoštenje, nepravda.
nī, pron. – oni.
nōsēca, -e f. – koja nosi dijete u sebi, trudna (o ženi).

– O –

obandunāt, -ān pf. – ostaviti, napustiti.
ōbdān, adv. – tako da se odvija preko dana, danju.
obilānca, -e f. – obilnost, obilje.
ōbnōć, adv. – tako da se odvija preko noći, noću.
obo, praepos. – o.
obrnūt se, obrnen pf. – okrenuti se; 2. postati vjernikom, obratiti se.
obznānīt, -īn pf. – objaviti, navijestiti.
obznanjīvāt, -ījēn impf. – objavljivati, naviještati.
očitovāt, -a -o adj. – na kojega je skrenuta pažnja, poznat.
oćāda, -e f. – pogled.
odīća, -e f. – odjeća.
odnīšāt, -īšān impf. – odnostiti.
odrišīt, -īšīn pf. – odvezati, razvezati.
ōglava, -e f. – povodac.
okrpēsīt se, -ēsīn pf. – oporaviti se od bolesti, ozdraviti.
ol, praepos. – od.
olkupjēnje, -a n. – otkupljenje.
olmolāt, -ān pf. – otpustiti grijeh, oprostiti.

olvràcāt, -ān impf. – uzvratiti, vratiti.
olžīvīt, -īvīn pf. – ponovno učiniti živim, oživjeti.
ondàc, adv. – onda, tada.
opoštenīt se, -ènīn pf. – iskupiti se, odužiti se.
orebàc, -ēpca m. – vrabac.
osīn, -īna m. – sjena.
ošervāvāt se, -ājen impf. – osvrutati se.
otešcāt, -ān pf. – postati težim, otežati.

– P –

paricān, -a -o adj. – koji je spreman, pripravan.
pensāt, -ān impf. – misliti.
perfīn, adv. – ipak, pak.
pěšnja, -e f. – usna.
petegulāt, -ān impf. – ogovarati, klevetati.
pīsma, -e f. – pjesma.
plākānje, -a n. – plač.
planīta, -e f. – plašt.
pò, nes. part. – polovica, pola.
počēlò, -a n. – početak.
pofaljēnje, -a n. – pohvala, hvala.
pogōbjēn, -a -o adj. – koji je pogrbljen, savinut.
pokarānje, -a n. – kazna; 2. kritika, opomena, pokuda.
pokārāt, -āren pf. – dati kritiku, opomenuti, pokuditi.
pōklen, adv. – nakon.
poldizāt, -žen impf. – podizati.
pomilovānje, -a n. – smilovanje, milost.
pomilovāt, -ujen pf. – smilovati se.
pomoljēnje, -a n. – molitva.
porumenīt, -ènīn pf. – zasramiti se, porumenjeti.
pòsteja, -e f. – postelja, krevet.
posvētilišće, -a n. – žrtva.
poščēn, -ēna -ēno adj. – koji je pravedan, pošten.
poščēnje, -a n. – poštenje, pravednost.
pošēšunūt se, -en pf. – spotaknuti se, zapeti nogom.

poškropīt, -öpīn pf. – škropljenjem kapljičasto politi, blagosloviti.
pövodāj, -a m. – oveća količina vode (o kiši), povodanj.
prāvjàt, prāvjàn impf. – govoriti, pričati.
pràvo, -a n. – istina.
praznočà, -ě f. – ispraznost, praznost.
prëdāt, -ān impf. – imati strah, strašiti se, plašiti se.
prībivàt, -ījen impf. – stanovati, živjeti.
prīda, praepos. – v. **prīl**.
prigodišćen, -a -o adj. – koji je ostario, star.
prigodišćīt se, -īn pf. – postati star, ostarjeti.
prikaživališće, -a n. – prikazna žrtva.
priklinjānje, -a n. – moljenje, preklinjanje.
prīl, praepos. – ispred, pred.
pritajān, -a -o adj. – koji je prikriven, sakriven.
pritajāt se, -ān pf. – sakriti se, prikriti se.
pritrūdīt se, -ūdīn pf. – premoriti se.
priznāvāt, -en impf. – imati poštovanja, cijeniti.
prodēnca, -e f. – mudrost.
profēta, -e m. – prorok.
profūndiš, -a m. – dubina.
progadūr, -ūrà m. – put, staza.
pröpja, adv. – uistinu, zbilja, zaista, doista, stvarno, svakako.
pūk, -a m. – narod.

– R –

rādovānje, -a n. – radost.
rēgula, -e f. – zakon; 2. pravilo.
reterāt se, -ān pf. – odmaknuti se.
rinovāt, -ān pf. – obnoviti.
rovāt, rūjēn impf. – glasati se poput magarca, revati.

– S –

sagrišēnje, -a n. – grijeh.
sālām, sālma m. – psalam.

samaritânšćina, -e f. – milosrđe.
sažgät, sâžgen pf. – upaliti, spaliti.
sëdan, num. – sedam.
Sijün, -ünà m. – Sion.
skalät se, -ân pf. – spustiti se, skinuti se.
skarsät, -ân pf. – nestati, iščeznuti.
skontät, sköntän pf. – izračunati, procijeniti.
skūpjânje, -a n. – sabiranje, skupljanje.
slīdīt, slīdīn impf. – slijediti, pratiti.
spomēnūt se, -ēnen pf. – prisjetiti se, sjetiti se.
spomīnjānje, -a n. – sjećanje.
spomīnjāt se, -en impf. – sjećati se.
stinīčje, -a n. – kameniti teren, stijenjak.
stīnje, -a n. – kamenje.
su, praepos. – sa, s. Isto i **so** i **š**.
sulacät se, -ân impf. – igrati se, zabavljati se.
svřha, -e f. – konac, kraj, svršetak.
svřhu, praepos. – iznad, nad. Isto i **nāda**.

– Š –

šajëta, -e f. – strelica.
šalvānje, -a n. – spasenje.
šalvät, -ân pf. – spasiti.
šānto, -ota m. – svetac.
šantōž, -a -o adj. – koji je posvećen, svet.
šegrëto, adv. – tako da je otajno, tajno.
šermūn, -ünà m. – govorenje, govor; 2. propovijed.
šërva, -e f. i m. – sluga.
šervīcij, -a m. – služenje, služba, posluga.
šimpâtar, -tra m. – vrsta biljke, izop.
škapulät, -ân pf. – spasiti, osloboditi.
škrivāno, adv. – tako da je napisano, zapisano, notirano.
škurëca, -e f. – mrak, tama.
šušpetōž, -a -o adj. – koji sumnja, sumnjičav.

– T –

takät se, -ân pf. – trznuti se, pokrenuti se.

tefić, -a m. – tele.

tribunāl, -ālā m. – sudište, sud.

– U –

udovòjīt, -īn pf. – zadovoljiti, udovoljiti.

ufajūći, -a -e adj. – onaj koji se nada.

üfāt se, -ān impf. – imati nadu, nadati se.

ulīst, ulīzen pf. – ući.

usāhnūt, -a -o adj. – koji je presahnuo, uveo.

ütecišće, -a n. – utočište, pribježište.

uzahodēnje, -a n. – uspinjanje.

ûzal, ûzla m. – grop, uzao.

uzdahnjīvanje, -a n. – uzdisanje, dahtanje.

uzdržāt se, -īn pf. – biti postojan, opstati.

uzmnožân, -a -o adj. – koji je razmnožen, umnožen.

– V –

vapījānje, -a n. – vapaj, zazivanje.

vapīt, -jen impf. – vapiti, zazivati.

väs, svā svò adj. – koji je cijeli, sav.

vāvīk, adv. – uvijek.

velè, adv. – v. **velèti**.

velèti, adv. – tako da je mnogo, puno.

vikovišnji, -a -e adj. – vjekovječno, trajno.

vò, pron. – ovo.

– Z –

zalopātīt, -ātīn pf. – udariti, mlatnuti.

založit se, -ožīn pf. – staviti što u usta (o jelu).

zānavīk, adv. – zauvijek.

zanīt se, zanesèn pf. – zanijeti se.
zapasàt, -ân pf. – opasati, zaokružiti.
zàrad, praepos. – zbog.
zarūžīt se, -ūžīn pf. – osramotiti se.
zaudobīt, -õbīn pf. – zaboraviti.
zlêd, -i f. – ozljeda, rana.

– Ž –

žvêlto, adv. – tako da je brzo, okretno.

Prevođenju *Psaltira* na čakavski jezik organskoga govora Selaca na otoku Braču (*Sālmi*), pristupio sam nakon što sam dovršio kompletan prijevod Novoga zavjeta (*Nõvi tastamēnat*) te starozavjetnih knjiga *Pjesma nad pjesmama* (*Pisma nada svīman pīsmān*), *Tužaljke Jeremije proroka* (*Narīcānja Jeremije profēte*) i *Propovjednik* (*Predikadūr*). Sva četiri evanđelja objavljena su u časopisu *Zadarska smotra* (2018. – 2019.), dok će *Djela apostolska* (*Meštrānce od apõštolīh*) biti objavljena u časopisu *Nova Istra* nekako paralelno s ovim brojem *Čakavske riči* (2019. ili početkom 2020.). Sve poslanice Novoga zavjeta i Otkrivenje iliti Apokalipsu (*Obznanjēnje*) objavio sam u petoknjižju *Čakavski pištular I. – V.* (2018. - 2019.).

Na prijevodu psalama s teksta latinske *Vulgate* radio sam nešto više od godinu dana. Simbolički, rad sam dogotovio baš u Selcima ljetos, 1. rujna 2019. Dijelove svojega *Psaltira* ovdje prvi put objavljujem.

Naravno, kako se moglo i dosad zaključiti, čakavski jezik kojim sam se koristio u svojem prijevodu *Sēdan sālām ol pokõre*, čakavski je jezik organske zajednice mjesta Selca na istočnom dijelu otoka Brača; mjesta u kojem sam odrastao i čijeg jezika izvorni sam govornik. Budući da sam odrastao s nonotom i nonom, imao sam sreću čuti govoriti i moći naučiti stari selački govor s iskustvom preskakanja cijele jedne generacije, a dodatnim istraživanjem, znatiželjom i nastojanjima htio sam – posredstvom sjećanja mojih nonota i none – dohvatiti i još jedan naraštaj ispred njih u kojem su

se oni sami i formirali i informirali. Tako da je jezik kojim sam se koristio u ovim svetopisamskim čakavskim tekstovima, zapravo jezik s kojim su se sporazumijevali moji pradjedovi i prabake (bižnonoti i bižnone), s nonotove strane Mikula i Mande, a s nonine Ivan i Katina.

Jezik kojim sam pisao ove tekstualne biblijske dijelove, dakle, oživljena je stara selačka čakavština; konkretni jezični pozitiv izliven od izbljedjelog negativa na rubu sjećanja i na ivici govorne prakse. Premda se i dandanas u Selcima još uvijek govori čakavskim jezikom vlastitog tipa, ipak su zamjetni veliki utjecaji adstrata što neumitno prodire sa sviju strana, i proždire domicilni supstrat ponajviše utjecajem sveprisutne medijske kulture i svekolikih komunikacija navlastitih u ovo naše suvremeno doba.

Hodeći usuprot silama jezične nivelacije, želio sam reanimirati i reaktivirati stare selačke riječi i izraze, nalazeći u njima široke spektre i značenja i njihovih nijansi, te, naravno, i obnoviti vlastito znanje imobilizirano, ostavljeno i pomalo zaboravljeno u vlastitom mi *Ričnīku sēlaščkēga gōvora* (2001.). Jest, mnoge sam riječi čuvši ih u puku u određenoj situaciji refleksno bio zapisao, jezično opisao i dijalektalno obradio, pa sam ih pri ustaljenoj inerciji zametnuo ili zaboravio... I sad, da, baš u ovom radu na čakavizaciji biblijskoga teksta došao sam u priliku iz pepela zaborava izlučiti mnogu od tih riječi, iznovice naučiti ili se barem prisjetiti onih što su umaknule iz očišta s kojim sam računao, te ih iz prašine nezapamćenja dovesti do u svijetleću polituru uporabe.

Nema Selčanina danas u Selcima (ili izvan njih, od Splita i Zagreba do San Pedra u Kaliforniji, od Antofagaste u Čileu do Sydneya u Australiji), koji će u kolokvijalnoj svakodnevicu uporabiti riječ *ondāc* umjesto *onda*, *jōšćec* umjesto *još*, *jūrve* gdje ima doći *već*, *brēz* ili *prēz* onamo gdje ima biti *bez*, odnosno *ōli* na mjestu *ili*... Te su starine neumitno ustuknule pred kurentnim jezičnim nasrtajima, ali sam ih baš stoga namjerno rabio u ovom svojem prijevodu.

Iako sam dosad koristio riječ *Gospodīn* kao inačicu za latinski termin *Dominus*, sagleđavajući malo bolje širinu semantičkog polja, kao i usporodbu s arhetipom u ishodišnom hebrejskom tekstu (bilo da je to konkretni bog Jahve, bilo onaj apstraktni taj isti bog Elohim), odlučio sam se za pojam – *Gospodār*. Gospodin je izraz što će se odnositi na pristojnog i galantnog čovjeka, rafiniranih i uljuđenih ponašanja i gesta, a za to mi u Dalmaciji koristimo riječ – *šjôr* (tal. *ignore*). Ne stoji frazeologija »Šjor Bog«, ni

u zvuku ni u poimanju, već je sintagma »Dominus Deus« u selačkoj (ali i općenitoj) čakavštini primjerenija u varijanti – *Gospodār Bôg*. I to je onaj gospodar koji podrazumijeva »glavu« kuće ili obitelji, domaćina, vlasnika imanja i upravitelja njime, a što bi se u žargoniziranoj i manje finoj inačici smjestilo unutar dosega termina – »gazda«.

Također, na mjestima gdje nisam imao adekvatnu čakavsku selašku riječ, skovao sam svoju vlastitu novotvorenicu. U tom hođu ka neologizmima, dakako, maksimalno sam poštovao duh čakavskoga jezika i osnovne morfološke postupke. Primjerice, za riječ »svjetlost« koristio sam riječ *lumina-žitâd*, a za riječ »milosrđe« – *samaritânščina*. Za biljku »izop« ili »hisop« (*Hyssopus officinalis*), koja se često pojavljuje u štokavskim prijevodima i u Hrvatskoj i u Srbiji, rabio sam izraz *šimpâtar*, jer pučki pjevači i dandas u Selcima tijekom pjevanja sprovoda 9. redak Psalma 51 (50), pjevaju ovako: »Poškropiti ćeš mene šimpatron, i očistit ću se«. Oni to pjevaju napamet, po sjećanju, usmenom predajom. U župskom uredu i sakristiji u Selcima (gdje se čuvaju crkvene i liturgijske knjige) nisam uspio naći pisane potvrde ovoga psalma, ali sam u *Ritualu rimskom* Bartola Kašića iz 1640. godine našao riječ »sipant«. Kako su se kroz liturgijske knjige često provlačili separadni prijevodi Bartola Kašića, tako je među njih bio dospio i ovaj psalam. Kao i svaka (napose ljekovita) biljka, i ova u narodu ima brojne varijante, te se mogu naći izvedenice (iz latinskog naziva): osipant, sipan, sipant, šipant. U botaničkoj terminologiji u nas najčešće se rabi izraz miloduh. Možda bih bio selačkiji i točniji upotrijebivši izraz *vršâk*, ali sam se iz rečenoga kulturološkog razloga ipak opredijelio za izraz – *šimpâtar*.

Ova cjelina *Sëdan sālām ol pokõre* nije moj proizvoljni odabir, već u dugoj tradiciji glagoljaštva i latinaštva u nas *Sedam pokorničkih psalama* nalazili su se još u najstarijim oficijima i molitvenicima. Najviše su ih prevodili klerici, popovi glagoljaši, i to zbog redovnica koje nisu poznavale latinski jezik, odnosno hebrejski ili starogrčki. U našoj tradiciji postoji iznimno velik broj različitih prijevoda psalama, posebice Psalma 51 (50) (*Smiluj se meni, Bože* ili *Pomiluj mene, Bože*), jer se on često pjevao u različitim crkvenim prigodama. U mojoj evidenciji, u čakavskim, kajkavskim i štokavskim prijevodima, postoji više od 50 varijanata ovoga psalma. Nekako se simbolički podudara s njegovim rednim brojem u *Psaltiru*. U ovom ovdje prilogu *Sëdan sālām ol pokõre* koristio sam se uobičajenom, i danas najčešćom numeracijom u suvremenoj biblicistici i psaltiristici: redni broj je onaj

pod kojim se konkretni psalam nalazi u originalnom tekstu na hebrejskom jeziku, dok se u zagradama nalazi broj pod kojim je on zaveden u tekstu latinske *Vulgate*.

Kao što je 382. godine po nalogu pape Damaza (sad već: sveti) Jeronim, kolacionirajući i sređujući u egzegetskom i jezičnom smislu rasuto svetopisamsko lišće *Vetus latina* doveo do u potentnu i do danas prihvaćenu *Vulgatu*, tako sam i ja u svojem prijevodu zatečeni kolokvijalni čakavski sinkronijski moment, što je god bilo više moguće, želio izjednačiti s dijakronijskim jezičnim tezaurusom, koristeći se čakavskim prežiticima i oživljavajući desetke i stotine zaboravljenih riječi. Dok je Jeronim kanio tekstom *Vulgate* pomiriti latinštinu s biblijskim izvornikom na hebrejskom i grčkom jeziku, te ga istodobno i približiti običnom puku koji je među sobom komunicirao na latinskom, ja sam želio kurentnu govornu uporabu čakavštine što više približiti čakavskoj jezičnoj arhaici na leksičkoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini.